

Educatia financiara inseamna doar sa economisesti bani?

Zilele trecute un cititor al unui articol educational pe teme financiare se intreba daca educatia financiara inseamna numai sa pui niste bani deoparte vazand ca economisirea este subiectul cel mai des atacat cand vine vorba de educatie financiara.

Raspunsul scurt este "NU". Educatia financiara nu inseamna doar economisire. Motivele pentru care cele mai multe discutii economice se axeaza pe acest subiect este faptul ca economisirea este cel mai rapid mod si cel mai la indemana prin care oamenii pot sa-si faca ordine in situatia financiara.

In plus de asta, fara economisire, adica fara capital (bani) pe care sa ii investesti, educatia financiara este dificil de pus in practica. Este ca si cum ai invata sa mergi pe bicicleta sau sa canti la pian, dar nu ai bicicleta sau pian.

Dar sa vedem ce mai inseamna "educatia financiara" dincolo de economisire.

In primul rand as face distinctie intre educatia financiara "de baza", pe care o consider absolut necesara pentru orice persoana, si educatia financiara "extinsa", pe care putine persoane au timpul necesar si disponibilitatea sa o stapaneasca, fiind destinata mai ales profesionistilor in investitii, cei care se ocupa zi de zi de investitii si iau decizii de investitii sau celor care vor sa cunoasca mai in detaliu acest domeniu.

Educatia financiara de baza/elementara inseamna :

- 1) Sa intelegi ce inseamna randament, cum se calculeaza, cand informatia privind randamentul este relevanta pentru tine si cum sa folosesti aceasta informatie in avantajul tau;
- 2) Sa cunosti si sa intelegi riscurile pe care le implica fiecare instrument financiar, clasa de active sau produse financiare in care ai putea sa investesti pentru a afla cum poti sa gestionezi mai eficient aceste riscuri;
- 3) Sa cunosti si sa intelegi beneficiile si limitarile fiecarui instrument financiar, clasa de active sau produse financiare in care ai putea sa investesti, pentru a afla care este cea mai buna sau optima compozitie pentru tine;
- 4) Sa cunosti care sunt avatajele diversificarii riscurilor si investitiilor tale;
- 5) Sa stii sa-ti construiesi un plan financiar pe termen lung, sa intelegi importanta lui pentru situatia ta financiara, sa-l urmaresti periodic si sa-l ajustezi in functie de factorii care intervin pe parcurs;
- 6) Sa intelegi si sa aplici in avantajul tau efectul de compunere a dobanzilor, atat cand vine vorba de investitii dar mai ales la imprumuturi;
- 7) Sa stii cum sa-ti gestionezi bugetul zilnic, personal sau bugetul familiei, sa tii evidenta cheltuielilor pe care le faci astfel incat sa le tii sub control;

- 8) Sa intelegi cum te pot afecta emotiile (ex: frica/lacomia) in deciziile de investitii si cum sa tii in frau aceste emotii.

Educatia financiara extinsa inseamna:

- 1) Sa cunosti care sunt principalii indicatori macroeconomici (ex: notiuni de PIB, productie industriala etc), sa-i urmaresti din perspectiva trendurilor si sa faci proiectii pe baza acestora privind contextul macroeconomic, atat la nivel intern cat si international;
- 2) Sa inveti cum se analizeaza o companie de la A la Z, prin consultarea situatiilor financiare istorice, analiza pietei pe care activeaza si a concurentilor, managementul companiei, sa construiesti si sa aplici modele de analiza (ex: Discounted Cash Flow, Dividend Discount Model, Metoda comparatiei etc.), limitarile acestor modele;
- 3) Sa cunosti si sa inveti cum se foloseste analiza tehnica si indicatorii de analiza tehnica, care sunt limitarile acestui tip de analiza si cand si pentru ce se poate folosi etc;
- 4) Sa cunosti care sunt principalii indicatori de analiza fundamentala (ex: PER, P/B, Ebitda, ROE etc), care sunt limitarile acestor indicatori, in ce context se folosesc cel mai bine si cat de mult te poti baza pe ei in luarea deciziilor de investitii;
- 5) Sa studiezi ciclurile pietelor financiare si sa folosesti psihologia pietelor in avantajul tau;
- 6) Sa ai notiuni de tranzactionare pe pietele financiare (ex: tipuri de ordine pe care le poti plasa, ce inseamna cotation BID – ASK, adancimea pietei), cum sa plasezi ordinele astfel incat sa fie executate cat mai eficient;
- 7) Sa cunosti si sa intelegi “analiza comportamentala” (Behavioral Finance) si prejudecatile/erorile care ne influenteaza in analiza investitionala si deciziile de investitii, precum si modalitatile prin care putem contracara sau diminua pe cat posibil influenta acestor prejudecati;
- 8) Sa intelegi instrumente complexe de investitii, cum ar fi derivatele (futures, SWAP-uri, optiuni PUT, CALL etc), modul cum poti sa le folosesti pentru a acoperi riscuri sau pentru a obtine castiguri pe termen scurt in conditii de riscuri controlate;
- 9) Sa cunosti ce inseamna masuri de relaxare/intarire fiscala si monetara si impactul acestor masuri asupra mersului economiei;
- 10) Sa intelegi cum se interconecteaza pietele financiare, cum functioneaza economia globala si ce impact are o modificare la nivelul unei pieti sau economie asupra celorlalte pieti sau economii.

Acestea sunt doar cateva elemente ce tin de educatia financiara, lista putand include multe altesubiecte.

Domeniul finantelor si al educatiei financiare este atat de extins incat este dificil chiar si pentru profesionistii in investitii sa tina pasul cu toate noutatile si sa fie profesionisti in absolut toate domeniile finantelor, astfel ca cei mai multi se concentreaza pe anumite arii din finante.

Educatia financiara nu se termina niciodata, este un proces continuu pe care il imbunatatim zi de zi si care ne ajuta sa intelegem si sa vedem lumea cu alti ochi.

In articolele urmatoare voi incerca sa detaliez fiecare dintre elementele care tin de educatia financiara de baza.

Daca doriti ca in materialele viitoare sa discutam despre alte subiecte sau idei de interes legate de domeniul financiar va rugam sa transmiteti propunerile voastre la adresa office@patriafonduri.ro.

Adrian Cojocar

Director General Adjunct

S.A.I. Patria Asset Management